

HALLITUKSEN
REFORMI

Maakuntien ohjaus

Finanssineuvos Tanja Rantanen, VM
Kuntamarkkinat 13.9.2017

Uudistuksen tavoitteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena on:

- kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja,
- parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta, saatavuutta ja vaikuttavuutta sekä
- hillitä kustannusten kasvua.

Sote- ja maakuntauudistuksen tavoitteena on:

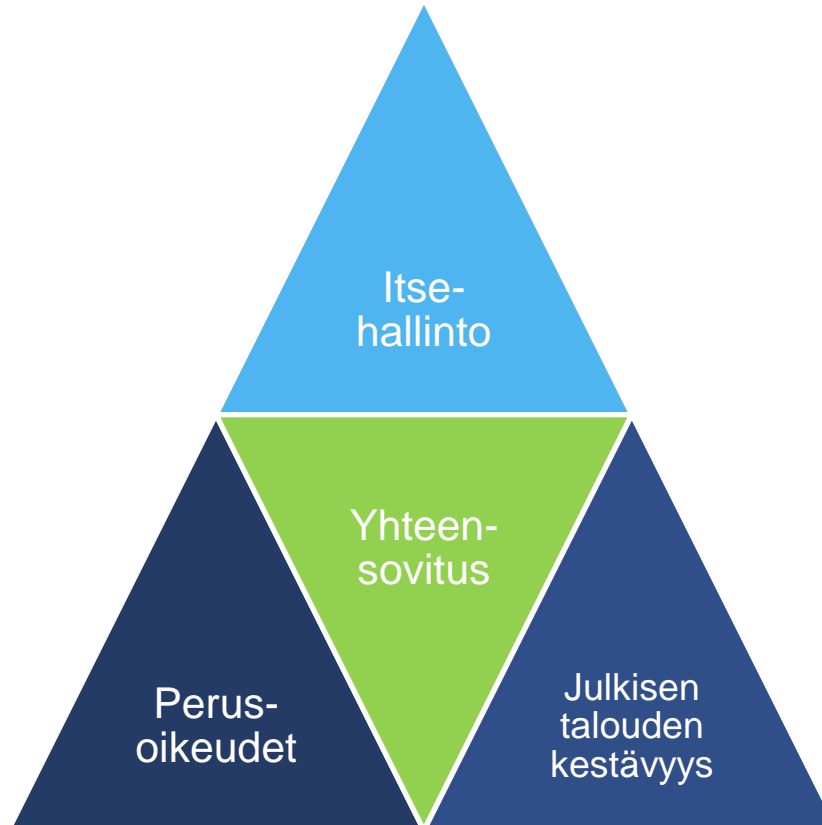
- toteuttaa maakuntien itsehallintoon perustuva palvelu- ja hallintojärjestelmä.
- toteuttaa järjestelmä, jolla vastataan nykyistä selkeämmin ja yksinkertaisemmin ihmisten palvelutarpeisiin.
- vahvistaa julkisen talouden kestävyyttä.

Maakuntauudistuksen tavoitteena on:

- sovittaa yhteen valtion aluehallinto ja maakuntahallinto.
- luoda tarkoituksenmukainen työnjako valtion, maakuntien ja kuntien välille.

Maakuntien ohjauksen reunaehdot

Maakuntiin kohdistetaan moninaista ohjausta

- Rahoitus ja talouden ohjaus
- Normiohjaus
- Informaatio-ohjaus
- Sopimusohjaus
- Vuorovaikutus
- Kumppanuus

- Vahvistuva valtionohjaus erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa ja digitalisaatiossa
- **Tavoitteena, että ministeriöt ohjaavat maakuntia samaan suuntaan yhtenäisesti; strateginen yhteensovitus**

MAAKUNTATALOUDEN OHJAUS

Maakuntien resurssiohjauksen välineet

Laskennallinen yleiskatteinen rahoitus muodostaa jokaiselle maakunnalle ”rahoituskehyksen”

- Maakuntien rahoituslaki määrittää reunan koko maakuntatalouden rahoitukselle
- Kustannuskehityksen hillintä sisältyy rahoituksen vuosittaiseen tarkistukseen.
- Toisaalta valtio viime kädessä vastaa rahoituksen riittävydestä maakunnille osoitettujen tehtävien hoitamiseen
- Ohjauksen tavoitteena on ”saada rahat riittämään”, havaita mahdolliset ongelmat ajoissa ja pyrkiä korjaamaan niitä ennakoivasti.

Maakuntataloutta ohjataan osana julkisen talouden suunnitelman (JTS) ja budjetin valmisteluprosessia

- Julkisen talouden suunnitelma kokoaa hallituksen julkista taloutta koskevan päätöksenteon.
- Maakuntakonsernien muodostamaa osaa (=maakuntatalous) julkisesta taloudesta tarkastellaan JTS:ssa omana kokonaisuutena (maakuntalaki 11 §)
 - JTS-valmistelussa sovitetaan yhteen maakuntien tehtävät ja niiden rahoitus
 - Rahoituksen riittävyttä maakunnille osoitettujen tehtävien hoitamiseen (rahoitusperiaatetta) arvioidaan koko maan ja yksittäisten maakuntien tasolla
- JTS ohjaa ministeriöitä niiden valmistellessa maakuntaa koskevaa lainsäädäntöä ja ohjausta
- Erillistä maakuntatalousohjelmaa ei laadita.

Maakuntien toiminnan ja talouden yhteensovitus osana JTS-valmistelua

Syyskuu - Marraskuu

Tehtäviä koskeva selvitys ja arviointi (maakuntia ohjaavat ministeriöt)

Tammikuu - Helmikuu

Ministeriöiden ehdotusten käsittely ja yhteensovitus (VM)

Huhtikuu

VN päätös JTS:sta

Toukokuu - Elokuu

Budjetti- ja säädösvalmistelu

Keskustelut, vuorovaikutus-ohjaus

Maakuntalain mukainen neuvottelu

Toiminnan ohjaus

MAAKUNNAT

Maakunnan ja valtion väliset neuvottelut (maakuntalaki 13 §)

- Maakunnan ja valtion välinen neuvottelu käydään alkuvuodesta valtiovarainministeriön johdolla jokaisen maakunnan kanssa erikseen
- Tavoitteena on varmistaa erityisesti kustannuskehityksen hallintaa maakunnissa.
- Neuvottelun tarkoituksena on myös syventää rahoitusperiaatetta koskevaa arviointia; rahoituksen tasosta ei neuvotella
- Neuvottelussa käsitellään mm. seuraavia asioita:
 - kustannusten toteutunut ja tuleva kehitys
 - maakunnan välttämättömiä kustannusten hallinnan toimenpiteitä
 - maakuntien investointien vaikutusta maakuntien toimintaan ja talouteen
- Käydyistä neuvotteluista laaditaan asiakirja, johon kirjataan johtopäätökset kustannuskehityksestä ja toimenpiteistä.

Maakuntatalouden neuvottelukunta (maakuntalaki 14§)

- Seuraa ja arvioi maakuntien rahoitusta, kustannuskehitystä, investointikehitystä, maakuntien omia toimenpiteitä sekä tarvittavassa laajuudessa muita maakuntien toimintaan ja talouteen liittyviä tekijöitä
- Käsittelee maakuntia koskevaa lainsäädäntöä sekä periaatteellisesti tärkeitä ja laajakantoisia maakuntia koskevia valtion toimenpiteitä
- Neuvottelukunnassa on valtiovarainministeriön, maakuntia ohjaavien ministeriöiden ja maakuntien edustus
- Neuvottelukunnalle on tarkoitus perustaa sihteeristö, joka edistäisi osaltaan tiedonkulkua ja ministeriöiden välistä yhteistyötä maakuntien ohjauksessa.

Maakuntien ohjaus on myös vuorovaikutusta ja yhteistyötä

- Lakisääteisten, ajallisesti tarkkarajaisten prosessien lisäksi maakuntien ohjaus on myös **jatkuvaa** yhteistyötä ja vuorovaikutusta maakuntien ja ministeriöiden välillä
- VM:n kunta- ja aluehallinto-osastolla on jo nimetty maakuntavastaavat, 2-3 henkilöä per maakunta, joiden tehtävänä on tutustua maakunnan toimintaan ja erityispiirteisiin sekä verkostoitua maakuntavalmistelijoiden kanssa
- Tavoitteena on, että
 - 1) maakunnista saadaan jatkuvasti kattavaa ja ajantasaista talous- ja toimintatietoa
 - 2) maakuntavastaavat täydentävät yhteistä tietopohjaa ja valmistelevat maakunnittaisen tilannekuvan ML 13§ neuvotteluun

Maakuntatalouden simulointi

- Valtiovarainministeriön johdolla toteutetaan maakuntien talouden ja ohjauksen simulointiohjelma
- Simulointiin osallistuvat maakunnat, maakuntien palvelukeskukset, kunnat, valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö.
- Simuloinnissa harjoitellaan toiminnan ja talouden ohjauksen keskeisiä prosesseja.
- Simulointi on käynnistynyt syyskuussa 2017 ja jatkuu vuoden 2018 loppuun.
- Lisätietoa: <http://alueuudistus.fi/simulointi>

KIITOS!